

Bình luận thời sự:

BARACK OBAMA-TRƯƠNG TẤN SANG

CUỘC THƯƠNG LƯỢNG LỊCH SỬ

Đào Như

***

Từ ngày Tổng thống Hoa kỳ Barack Obama, nhìn nhận ViệtNam như là một đối tác đáng tin cậy của Mỹ tại vùng Đông Nam Á cho đến nay chưa hề có buổi đối thoại trực tiếp nào giữa hai nhà lãnh đạo Việt-Mỹ tại thủ đô của hai quốc gia. Có phải chăng cuộc gặp gỡ giữa hai nhà lãnh đạo Việt-Mỹ lần này tại Hoa Thịnh Đốn không chỉ là điều mong muốn giữa hai chính phủ mà còn là nguyện vọng của hai dân tộc Việt, Mỹ? Tuy nhiên, bối cảnh của cuộc thương lượng tại Bạch Cung vào ngày 25-7-2013 giữa Tổng Thống Hoa Kỳ và Chủ Tịch nước Việt Nam xem chừng còn nhiều rào cản khá phức tạp.

Sau phán quyết của án tòa Florida hôm thứ bảy 13-7 một thanh niên da trắng George Zimmerman được trắng án sau khi anh ta bắn chết một thiếu niên da đen không vũ trang cách đây hơn 1 năm. Cả thế giới đang nhìn vào nước Mỹ về vấn đề kỳ thị sắc tộc, màu da, nhân quyền toàn cầu. Đây là thời điểm nhạy cảm của Mỹ, không hề thuận lợi cho Tổng Thống Obama nêu lên vấn đề “nhân quyền tại ViệtNam” trong buổi đối thoại với Chủ tịch nước ViệtNam. Phải chăng, vịn vào đó chính Hoa Kỳ đã đánh tiếng, theo bản tin của RFA hôm 12/7: “*Chính phủ Mỹ sẽ nhượng bộ ViệtNam trong vấn đề nhân quyền*”. Nếu Tổng thống Obama quả thật có thiện chí như vậy, đây là một chỉ dẫn cho thấy buổi thương lượng giữa hai nhà lãnh đạo Việt Mỹ vào ngày 25/7 sắp tới sẽ đạt được những thành quả tốt đẹp.

Về phía ViệtNam, tại Bắc kinh hôm 19/6, dưới áp lực của Tập Cận Bình, Chủ Tịch Trương Tấn Sang đã phải cúi đầu ký một loạt 10 văn kiện hợp tác giữa VN và TQ liên hệ chặt chẽ đến 13 lĩnh vực từ Chính trị đến Quốc phòng, Kinh tế... Chủ tịch Sang đã phải hứng chịu những lời chỉ trích thậm tệ từ mọi tầng lớp người Việt trong nước cũng như hải ngoại. Trong tình trạng chấn thương tư tưởng và hỗn loạn tinh thần như vậy, liệu Chủ tịch Sang có còn đủ nghị lực và sáng suốt để

thương lượng với Tổng thống Obama, một nhà lãnh đạo tầm cỡ và nghị lực hàng đầu thế giới. Hơn thế nữa, đến giờ này vẫn chưa thấy phái đoàn tiền phương của chính phủ Việt nam đến Mỹ để chuẩn bị với bộ Ngoại giao Hoa Kỳ những nghi lễ tiếp rước Chủ tịch Sang, cũng như những biện pháp ngăn ngừa những cuộc biểu tình của cộng đồng người Việt tỵ nạn ngụ cư tại Mỹ. Cuộc biểu tình chống đối Chủ tịch Sang lần này chắc chắn sẽ mạnh bạo và quyết liệt hơn bao giờ hết nhất là khi họ lên án Chủ tịch nước Việt Nam Trương Tấn Sang đã sai lầm vâng lệnh Bắc kinh ký một loạt 10 văn kiện hợp tác không một lời phản biện có thể đưa cả đất nước vào vòng lệ thuộc ngoại bang. Nhìn kỹ cho thấy chuyến công du Mỹ của Chủ tịch Sang lần không được chuẩn bị chu đáo lắm, ngay cả lịch trình di chuyển và danh sách thành viên tháp tùng phái đoàn của Chủ tịch Sang tới giờ này vẫn chưa được công bố...

Sau 38 năm kết thúc cuộc chiến và sau 18 năm bình thường hóa ngoại giao, tầm nhìn của cả hai phía Việt, Mỹ đôi khi không nhìn chung về một hướng. Quan hệ song phương Việt-Mỹ đôi lần trở nên phức tạp là vì vậy. Đó cũng là lẽ tất yếu của một thời gian đối đầu quá dài của cả hai phía. Một số nhân tố khách quan cũng như chủ quan đã chi phối mối quan hệ tương tác Việt Mỹ. Có ai ngờ, Mỹ đã bắt tay với TQ năm 1972, vào thời điểm khó khăn của Việt Nam Cộng Hòa, một đồng minh cố cựu của Mỹ, Mỹ vẫn hy sinh nếu cần cho lợi ích của Mỹ. Bản chất này của Mỹ đã khiến tất cả các đồng minh của Mỹ ai cũng phải thận trọng dè chừng khi tiếp cận với Mỹ. Việt Nam hôm nay cũng không ngoài qui luật đó. Ngày xưa Mỹ dùng Saigon để ngăn chặn chủ nghĩa cộng sản từ Hà nội, Bắc kinh, Moscova. Ngày nay Mỹ dùng Việt nam để ngăn chặn bao vây Trung Quốc. Các nước lớn cũng như Hoa Kỳ đã coi những nước nhỏ như Việt Nam chẳng khác nào những con tốt thí trên bàn cờ. Mỹ hô hào các nước ASEAN chống lại sự bành trướng của TQ ở Biển Đông, trong khi đó, qua "Thỏa ước Sunnylands", Mỹ và TQ là hai kẻ đồng hành trên Thái Bình Dương. Có nhà bình luận đặt câu hỏi: "Có nên tin Mỹ được không?". Câu hỏi này không sai. Nhưng câu hỏi này không còn phù hợp khi dùng nó để soi rọi mối quan hệ Việt-Mỹ hôm nay, nghĩa là ngay trong thời điểm này, thời điểm Tổng thống Obama biết nhượng bộ Việt Nam trong vấn đề nhân quyền. Đó là điểm sáng mới trong mối quan hệ Việt Mỹ hôm nay. Dĩ nhiên Hà nội đầy đủ ý thức rằng đây không phải là sự nhún nhường càng

không phải là sự thối chí mất kiên định lập trường về nhân quyền của chính phủ Mỹ, đây là thiện chí của Tổng thống Barack Obama muốn tạo cơ hội cho cả hai phía kiện toàn và nâng cấp mối quan hệ Việt-Mỹ, chiến-lược-hoá không những khu vực Thương mại Kinh tế mà còn mở rộng sang các khu vực Chính trị, An ninh Quốc phòng, Văn Hóa Giáo dục đào tạo(2)...Qua 18 năm bình thường hóa mối quan hệ, cả hai phía Việt, Mỹ đều có những nỗ lực không ngừng xây dựng niềm tin lẫn nhau. Trên bối cảnh mối quan hệ Việt-Mỹ trong những năm qua xuất hiện nhiều điểm sáng và mối quan hệ này trở nên trong suốt. Việt Mỹ đã có những cảm nhận sâu sắc lẫn nhau. Hai bên Việt Mỹ không ngừng cố gắng điều chỉnh tầm nhìn chung về một hướng. Ngày 24-6-2008, tại phòng Bầu Dục, Bạch Ốc, Washington DC, Tổng Thống George W. Bush long trọng và thân thiện cam kết với Thủ tướng ViệtNam, Nguyễn Tấn Dũng rằng Mỹ “*ủng hộ nền độc lập và chủ quyền toàn vẹn lãnh thổ ViệtNam*” (*Joint Statements between The United States of America and The Socialist Republic of VietNam-White House-Washington D.C June-24-2008*). Trước đó, ngày 21-6-2005, trong buổi thương lượng với nguyên Thủ tướng ViệtNam Phan Văn Khải, Nguyên Tổng thống George W.Bush phát biểu: “*Tôi ngỏ lời tri ân Thủ tướng Phan Văn Khải về thiện chí của ông và Chính phủ ViệtNam đã sẵn sàng giúp đỡ người Mỹ tìm kiếm di hài lính Mỹ tại ViệtNam. Các gia đình Hoa kỳ cảm thấy được an ủi khi biết chính phủ ViệtNam cung cấp thông tin đầy đủ để khép lại một giai đoạn đau buồn trong cuộc đời của họ...*”(3). Như vậy nhiều khoảng trống trong quan hệ Việt-Mỹ đã được lấp đầy, khoảng cách khác biệt giữa Mỹ và Việt ngày càng rút ngắn lại, theo một tiến trình tuy chậm nhưng cố định và kiên trì. Ngay cả những kẻ đã từng có cái nhìn bi quan về mối quan hệ Việt-Mỹ, cũng phải công nhận rằng mối quan hệ này hôm nay đang mở tung cánh cửa hướng đến một không gian thoáng đạt.

Hiện tại trước bối cảnh toàn cầu biến chuyển không ngừng, việc hóa giải các mâu thuẫn và thăng hoa mối quan hệ Mỹ Việt cũng như mối quan hệ giữa các quốc gia khác trên toàn cầu là nhu cầu tất yếu cho công cuộc phát triển kinh tế, ổn định, hòa bình, an ninh khu vực và thế giới. Hy vọng đó cũng là cứu cánh, hướng đến của buổi thương lượng 25/7 tại Hoa Thịnh Đốn giữa hai nhà lãnh đạo Việt Mỹ ./.

Đào Như

Jul-19-2013

Ghi Chú Nguồn

(1)-Mỹ sẽ nhượng bộ VN về vấn đề nhân quyền

http://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/will-us-strategic-priority-trump-hr-in-vn-vh-07122013152115.html

(2) Cuộc Thương Lượng Giữa Thủ Tướng Phan Văn Khải và Tổng Thống George W.Bush...

Nguyệt San Y Tế- USA- August-2005

(3) Viet-My sẽ nâng cấp quan hệ

http://www.bbc.co.uk/vietnamese/vietnam/2013/07/130712_quan_he_viet_hoa_ky_nhan_chuyen_tham_cua_ong_sang.shtml